

de dues llengües, és normal que traspassi paraules d'una llengua a una altra i si, en comptes de ser una persona, ho és una societat i està socialment acceptat, llavors tenim el cas català.

Sigui com sigui, d'aquesta experiència, què en podem extreure? Doncs que mantenir-se sempre en català, dins els territoris de parla catalana, és un exercici doble molt saludable. Primerament perquè és una eina d'integració per als nouvinguts i per als no tan nouvinguts; és una manera d'encomanar la llengua i fer-la necessària, i en segon lloc, és una eina per a mantenir una llengua que tots podem reconèixer com a catalana. ♦

Bibliografia

CAMPBELL, L. (2013). «Language Contact and Linguistic Change in the Chaco.» *Revista Brasileira de Linguística Antropológica*, vol. 5, núm. 2, p. 259-291.

Foto: Internet

La llengua perduda dels Atures

MARCEL FITÉ

El científic Alexander von Humboldt, autor de l'obra *De l'Orinoco a l'Amazones*, va ser el primer europeu que es va adonar de la riquesa i de la diversitat de les plantes i dels animals que vivien als tròpics. Era a la primeria del segle XIX.

Es va adonar també que aquesta diversitat era possible de fer-la extensiva al món de les llengües, les quals eren, segons ell, els únics monuments que,

travessant el temps i l'espai, ens connectaven amb les primeres edats del món i amb l'essència dels pobles.

Germà de Wilhem von Humboldt, alguns dels seus punts de vista es feien ressò de les idees d'aquest genial lingüista, per a qui cada llengua tenia una estructura interior que era el reflex de la visió del món de la gent que la parlava.

Quan va arribar a San Juan Nepomuceno de los Atures es va trobar que els indis Atures havien desaparegut. Al poblat ja només hi quedaven unes quantes famílies de llengua guahiba i maco.

Tot el que quedava dels Atures —li van dir— eren les seves tombes en una cova del cap de la muntanya. «La sepultura de tota una nació destruïda» —li van especificar en guahibo. Després d'unes quantes hores de caminar i d'admirar la bellesa de les selves i de les illes boscoses de l'Orinoco, Alexander von Humboldt va localitzar una cova on va comptar prop de sis-cents esquelets embalsamats amb reïnes perfumades i pintats amb colors vermellorsos.

Més endavant va arribar al poble veí de San José de Maypure. Era de nit. La solitud del lloc, només trencada pels xiscles dels ocells i el brogit dels salts d'aigua, el va impressionar. L'endemà va poder admirar les cabanes dels habitants del poblat. Eren netes, endreçades, ordenades... Res a veure amb les d'alguns missioners.

Al poble hi havia diverses espècies de lloros, amb plomatges virolats i llunts, que sobrevolaven les cabanes com els coloms a casa nostra. Un d'aquells dies, li van portar un lloro que parlava una llengua que ningú no entenia. Humboldt va preguntar en quina llengua parlava. «Parla la llengua dels Atures» —li van dir.

Era la llengua dels cadàvers momificats a dintre de la cova. L'última vegada que va poder sentir-se la seva parla va sortir del bec d'aquell lloro. Massa tard, doncs, per a saber què li havia passat al seu poble, massa tard per a poder-lo conèixer i saber quina era la seva visió del món.

(Humboldt va travessar quatre vegades els Andes, va fer els primers dibuixos de les ruïnes inques, va reconèixer i donar nom al corrent fred de les costes peruanes, etc., etc.). ♦